

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Starkt hotad (EN)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Elateridae (knäppare), **Släkte:** *Ischnodes*, **Art:** *Ischnodes sanguinicollis* - almknäppare (Panzer, 1793) **Synonymer:**

Kännetecken

En cirka 10 mm lång, mycket vacker och karaktäristisk knäppare som är blanksvart med lysande röd halssköld vars bakhörn är utdragna i vassa spetsar. Antennerna är kraftigt byggda och arten besitter liksom familjens övriga medlemmar hoppförmåga.

Utbredning och status

Sentida fynd finns endast från Skåne (Hallands Väderö) och Blekinge (Tromtö). Äldre fynd finns från ytterligare några lokaler i Skåne. Närmast på några få lokaler i Danmark. Världsutbredningen sträcker sig från Västeuropa österut till Japan.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i död ved i anslutning till stamhåligheter i levande, grova, ihåliga lövträd. I Sverige är arten påträffad i alm, bok och lönn, i Danmark dessutom ek, klibbal, och poppel. Förmodligen livnär sig larven liksom hos de flesta andra ved- och barklevande knäpparna delvis som rovdjur på andra insektslarver. Troligen är larver till olika arter av vedvivlar en viktig födoresurs. Larvutvecklingen tar flera år i anspråk, med förpuppning på eftersommaren. Arten kan förmodligen utvecklas i samma träd under åtskilliga decennier. Den fullbildade skalbaggen övervintrar inne i de ihåliga träden och kan påträffas under barkflagor och dylikt i anslutning till stamhåligheterna under maj månad.

Hot

Arten ställer stora krav på en obruten succession av hålträd. Förmodligen utvecklas den i samma träd under åtskilliga decennier. Den har redan försvunnit från två av sina tre kända svenska lokaler. På den tredje är den inte sedd under de senaste tio åren, men lever förmodligen kvar där. Almknäppare tillhör troligen våra mest hotade vedlevande insekter.

Åtgärder

Man bör göra allt för att en succession av ihåliga bokar skapas på Hallands Väderö, och arten borde fridlysas i länet. Man bör vara mycket restriktiv att bevilja insamlingstillstånd för skalbaggar i detta reservat. Skulle arten mot förmodan hittas på flera lokaler i Sydsverige måste snabba åtgärder vidtas för att skydda och gynna den.

Litteratur

- Lundberg, S. 1967. Bidrag till kännedomen om svenska skalbaggar 10. *Ent. Tidskr.* 88: 77.
- Nilsson, S. G. & Baranowski, R. 1994. Indikatorer på jätteträdskontinuitet – svenska förekomster av knäppare som är beroende av grova, levande träd. *Ent. Tidskr.* 115: 91–92.
- Martin, O. 1989. Smaeldere (*Coleoptera, Elateridae*) fra gammel lövskog i Danmark. *Ent. Medd.* 57(1–2): 77–79.
- Palm, T. 1943. Anteckningar om svenska skalbaggar. 1. *Ent. Tidskr.* 64: 81–82.
- Palm, T. 1951. Anteckningar om svenska skalbaggar. 3. *Ent. Tidskr.* 72: 43–44.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl. XVI*: 243–244.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.